

Roczny plan pracy z historii i społeczeństwa dla klasy V szkoły podstawowej do programu „Wczoraj i dziś”

Wymagania na poszczególne oceny

Temat lekcji	Ilość godzin	Zagadnienia, materiał nauczania	Wymagania na poszczególne oceny			
			dopuszczająca	dostateczna	dobra	bardzo dobra
1. Początki Polski	1	<ul style="list-style-type: none"> * Kim byli: Lech, Popiel, Piast * Słowianie i ich wierzenia, * Plemiona słowiańskie na ziemiach polskich, * Państwo Polan, * Prymitywne narzędzia rolnicze, * Polskie legendy 	<ul style="list-style-type: none"> - opowiada legendę o początkach państwa polskiego - wymienia narzędzia rolnicze używane przez Słowian 	<ul style="list-style-type: none"> - odczytuje z mapy zamieszczonej w podręczniku nazwy najważniejszych plemion słowiańskich zamieszkujących ziemie polskie w X w. - opisuje polskie godło 	<ul style="list-style-type: none"> - podaje imiona i nazwiska autorów średniowiecznych kronik zawierających legendy o początkach państwa polskiego - wyjaśnia, na czym polegał słowiański obrzęd postrzyżyn 	<ul style="list-style-type: none"> - charakteryzuje wierzenia mieszkańców ziem polskich przed przyjęciem chrztu przez Mieszka I - opowiada o powstaniu państwa polskiego
2. Mieszko I i chrzest Polski	2	<ul style="list-style-type: none"> * Co wydarzyło się w roku: 966 r., 972 r., 992 r. * Kim byli : Mieszko I, Dobrawa * Co to jest : ród Piastów, dynastia, * Kiedy założono gród Gniezno, * Kto mieszkał w państwie Polan, * Dlaczego Mieszko przyjął chrzest 	<ul style="list-style-type: none"> zaznacza na osi czasu datę chrztu Polski • przedstawia, kim byli Mieszko I i Dobrawa • opisuje wygląd słowiańskiego grodu na podstawie ilustracji z podręcznika 	<ul style="list-style-type: none"> • podaje, kto zamieszkiwał średniowieczne Gniezno • określa okoliczności, w jakich doszło do chrztu Polski 	<ul style="list-style-type: none"> wskazuje na osi czasu daty utworzenia pierwszego biskupstwa na ziemiach polskich oraz śmierci Mieszka I • określa, jaką rolę pełnili duchowni w państwie Mieszka I 	<ul style="list-style-type: none"> • tłumaczy, dlaczego chrzest w 966 r. miał kluczowe znaczenie w historii państwa polskiego • odszukuje potrzebne informacje w tekście źródłowym • porównuje przebieg współczesnych granic Polski z zasięgiem panowania Mieszka I,
3. Zjazd gnieźnieński	2	<ul style="list-style-type: none"> * Co wydarzyło się w roku: 997 r., 1000 r., 1025 r. * Kim byli : Bolesław Chrobry, św. Wojciech, Otton III * Dlaczego doszło do misji i męczeńskiej śmierci biskupa Wojciecha oraz 	<ul style="list-style-type: none"> • zaznacza na osi czasu daty śmierci św. Wojciecha, zjazdu gnieźnieńskiego oraz koronacji Bolesława Chrobrego • przedstawia, kim byli Bolesław Chrobry, 	<ul style="list-style-type: none"> • wyjaśnia znaczenie terminów: <i>relikwie</i>, <i>koronacja</i> • opowiada o misji św. Wojciecha • opisuje przebieg zjazdu gnieźnieńskiego na podstawie tekstu 	<ul style="list-style-type: none"> • określa skutki misji i męczeńskiej śmierci biskupa Wojciecha • wskazuje na mapie w podręczniku Gdańsk, Gniezno, ziemie Prusów oraz biskupstwa utworzone w Polsce 	<ul style="list-style-type: none"> • tłumaczy, jakie znaczenie miał dla Polski zjazd gnieźnieński • omawia plany Ottona III dotyczące utworzenia cesarstwa chrześcijańskiego

		jego kanonizacji * Dlaczego doszło do zjazdu gnieźnieńskiego i jakie były jego skutki, * Kiedy i w jakich okolicznościach odbyła się koronacja Bolesława Chrobrego na króla Polski	św. Wojciech i Otton III	źródłowego • ocenia znaczenie koronacji Bolesława Chrobrego w historii państwa polskiego		• opowiada o przebiegu wojen prowadzonych przez Bolesława Chrobrego
--	--	--	--------------------------	---	--	---

POWTÓRZENIE MATERIAŁU I SPRAWDZIAN WIADOMOŚCI

1.W klasztorze	1	* Kim był św. Franciszek z Asyżu * Jaki wpływ miało chrześcijaństwo na średniowieczne społeczeństwo, * Kim byli zakonnicy i jak wyglądało życie w klasztorach, * Czym różnił się styl romański od stylu gotyckiego * Jak przebiegało przepisywanie średniowiecznych ksiąg i jak wyglądała biblioteka klasztorna	• wyjaśnia znaczenie terminów: <i>duchowieństwo, styl romański, styl gotycki, katedra, witraż,</i> • wymienia surowce budowlane, których używano w średniowieczu	• wyjaśnia znaczenie terminów: <i>sklepienie, rozeta, skryptorium, miniatura, kopista, reguła zakonna</i> • opisuje na podstawie ilustracji z podręcznika architekturę kościołów romańskich i gotyckich • odróżnia budynki wzniesione w stylu romańskim od budowli w stylu gotyckim	• wskazuje na fotografiach przyporę, portal, sklepienie, rozetę i portal • porównuje styl romański i styl gotycki • wyjaśnia, jaką rolę w sztuce średniowiecznej odgrywała tematyka religijna	• przedstawia informacje na temat zabytków romańskich i gotyckich znajdujących się w jego rodzinnym mieście lub regionie • określa rolę klasztorów w średniowiecznym piśmiennictwie • omawia znaczenie związku frazeologicznego <i>benedyktyńska praca</i> oraz tłumaczy, skąd wywodzi się to sformułowanie
2. Epoka rycerzy	1	* Kim był Zawisza Czarny * Czym różniło się rycerstwo od innych stanów * Jaka była architektura zamku średniowiecznego * Z czego składało się uzbrojenie rycerza, * Jaką funkcję wspólnie pełniły zamki	• wyjaśnia znaczenie terminów: <i>rycerz, paż, giermek, pasowanie</i> • określa funkcję, jaką pełniły zamki w średniowieczu	• opowiada o kolejnych etapach wychowania szlachetnie urodzonego młodzieńca – od momentu zostania paziem do pasowania na rycerza • wymienia cechy idealnego rycerza • podaje przykłady	• podaje przykłady miejsc w Polsce, w których znajduje się zamek wzniesiony w średniowieczu bądź ruiny tego typu budowli	• tłumaczy, na czym polegały turnieje rycerskie • wymienia elementy kultury rycerskiej i dworskiej

				zajęć wykonywanych przez przedstawicieli stanu rycerskiego		
3. Średniowieczne miasto	1	<ul style="list-style-type: none"> * Kto mieszkał w miastach * Jaką funkcję pełnili rzemieślnicy i mieszczaństwo * Jak funkcjonował cech * Co to była lokacja na przewie niemieckim, * Jak wyglądała zabudowa średniowiecznego miasta 	<ul style="list-style-type: none"> • wyjaśnia znaczenie terminów: <i>mieszczanin, rzemieślnik, kupiec, samorząd miejski</i> 	<ul style="list-style-type: none"> • opowiada o średniowiecznym mieście i jego mieszkańcach • porównuje miasto średniowieczne z miastem współczesnym 	<ul style="list-style-type: none"> • podaje przykłady zawodów rzemieślniczych uprawianych w średniowieczu • wyjaśnia pochodzenie nazw współczesnych ulic, np. <i>Szewska, Garncarska, Tkacka</i> 	<ul style="list-style-type: none"> • tłumaczy, jaką rolę odgrywali w średniowiecznym mieście burmistrz i członkowie ławy miejskiej
4. Średniowieczna wieś	1	<ul style="list-style-type: none"> * Jaką funkcję pełnił sołtys * Jak przebiegała lokacja wsi, * Jakie narzędzia rolnicze używano w średniowieczu * Jakie były warunki życia mieszkańców wsi średniowiecznej 	<ul style="list-style-type: none"> • wyjaśnia znaczenie terminów: <i>sołtys, plug, trójpolówka</i> • tłumaczy, na czym polegała praca chłopów • opisuje, co spożywali na co dzień mieszkańcy wsi średniowiecznej 	<ul style="list-style-type: none"> • porównuje los chłopów z życiem rycerza lub mieszczanina 	<ul style="list-style-type: none"> • przedstawia, jak zmieniały się metody produkcyjne wykorzystywane w średniowiecznym rolnictwie • porównuje wieś średniowieczną ze wsią współczesną 	<ul style="list-style-type: none"> • omawia przebieg procesu lokacji wsi
POWTÓRZENIE MATERIAŁU I SPRAWDZIAN WIADOMOŚCI						
1. Krzyżacy nad Bałtykiem	1	<ul style="list-style-type: none"> * Co wydarzyło się w roku: 1226 r., 1308 r., 1320 r., 1331 r. * Kim byli : Konrad Mazowiecki, Władysław Łokietek * Jakie były początki zakonu krzyżackiego * Kiedy i gdzie utworzono państwo krzyżackie * Jak przebiegało zjednoczenie Polski pod rządami Władysława Łokietka, * Jak przebiegał konflikt 	<ul style="list-style-type: none"> • opowiada, co wydarzyło się w latach 1226, 1308, 1320 i 1331, oraz zaznacza te daty na osi czasu • tłumaczy, kim byli Konrad Mazowiecki i Władysław Łokietek • odnajduje na mapie w podręczniku Pomorze Gdańskie, Małopolskę, Wielkopolskę, Kujawy, Mazowsze • wyjaśnia znaczenie terminów: <i>Prusy, zakon</i> 	<ul style="list-style-type: none"> • podaje powody, dla których Konrad Mazowiecki sprowadził Krzyżaków do Polski • wskazuje na mapie w podręczniku państwo krzyżackie i Malbork • omawia rolę Władysława Łokietka w procesie zjednoczenia ziem polskich • określa przyczyny konfliktu polsko-krzyżackiego 	<ul style="list-style-type: none"> • określa okoliczności powstania zakonu krzyżackiego • wymienia skutki sprowadzenia Krzyżaków do Polski • ocenia politykę Krzyżaków i działalność zakonu na podbitych terenach 	<ul style="list-style-type: none"> • wyjaśnia, jakie znaczenie dla Polski miała utrata Pomorza Gdańskiego • pozyskuje z różnych źródeł informacje o zamku w Malborku • wskazuje czynniki, które umożliwiły ponowne zjednoczenie ziem polskich

		polsko-krzyżacki	<i>krzyżacki, wielki mistrz</i>			
2. Polska Kazimierza Wielkiego	1	<p>*Co wydarzyło się w roku: 1333 r., 1364 r., 1370 r.</p> <p>* Kim byli : Kazimierz Wielki, Mikołaj Wierzynek</p> <p>* Jak przebiegało panowanie Kazimierza Wielkiego,</p> <p>* Dlaczego Kazimierz Wielki założył Akademię Krakowską</p> <p>* Jakie na znaczenie mała uczta u Wierzyńka</p>	<ul style="list-style-type: none"> • wskazuje, co wydarzyło się w latach 1333, 1364 i 1370, oraz zaznacza te daty na osi czasu • wyjaśnia, kim byli Kazimierz Wielki i Mikołaj Wierzynek • odnajduje na mapie w podręczniku Wielkopolskę, Małopolskę, Mazowsze oraz Ruś Halicką 	<ul style="list-style-type: none"> • wymienia osiągnięcia Kazimierza Wielkiego • tłumaczy, dlaczego królowi Kazimierzowi nadano przydomek <i>Wielki</i> • opowiada o uczcie u Wierzyńka 	<ul style="list-style-type: none"> • ocenia politykę wewnętrzną i politykę zagraniczną Kazimierza Wielkiego • wyjaśnia sens powiedzenia, według którego król Kazimierz <i>zastał Polskę drewnianą, a zostawił murowaną</i> 	<ul style="list-style-type: none"> • pozyskuje z różnych źródeł informacje dotyczące panowania Kazimierza Wielkiego
3. Jadwiga i Jagiełło	2	<p>*Co wydarzyło się w roku: 1385 r., 1410 r., 1411 r.</p> <p>* Kim byli :królowa Jadwiga, Władysław Jagiełło, Ulrich von Jungingen, Kazimierz Jagiellończyk</p> <p>* W jakich okolicznościach nastąpiło objęcie tronu przez Jadwigę</p> <p>* Dlaczego doszło do unii polsko-litewskiej</p> <p>* Dlaczego Jagiełło zasiadł na tronie polskim</p> <p>* Kto odnowił Akademię Krakowską</p> <p>* Dlaczego doszło do wielkiej wojny z zakonem krzyżackim</p> <p>* Jak przebiegła bitwa pod Grunwaldem</p> <p>*Jakie były postanowienia</p>	<ul style="list-style-type: none"> • opowiada, co wydarzyło się w latach 1385, 1410 i 1411, oraz zaznacza te daty na osi czasu • przedstawia, kim byli: Jadwiga, Władysław Jagiełło, Ulrich von Jungingen, Kazimierz Jagiellończyk • wyjaśnia znaczenie terminu <i>unia</i> wygląd rycerzy polskich i krzyżackich w okresie wielkiej wojny 	<ul style="list-style-type: none"> • określa przyczyny i skutki zawarcia unii polsko-litewskiej w 1385 r. • odnajduje na mapie w podręczniku Polskę i Wielkie Księstwo Litewskie w granicach z 1385 r. • przedstawia przebieg bitwy pod Grunwaldem • opisuje na podstawie ilustracji z podręcznika 	<ul style="list-style-type: none"> • opowiada o okolicznościach objęcia tronu przez Jadwigę • określa na podstawie drzewa genealogicznego pokrewieństwo łączące przedstawicieli dynastii Piastów i Andegawenów • wymienia narodowości zamieszkujące współcześnie wschodnie ziemie należące w średniowieczu do państwa polskiego 	<ul style="list-style-type: none"> • pozyskuje z różnych źródeł informacje o Władysławie Jagielle • podaje przyczyny i skutki wojen z Krzyżakami • tłumaczy, jakie znaczenie miało dla Polski ponowne przyłączenie Pomorza Gdańskiego • porównuje przebieg dwóch wojen z Krzyżakami, które prowadziła Polska w XV w., oraz wskazuje na wynikające z tych konfliktów korzyści

		pokoju w Toruniu				
POWTÓRZENIE MATERIAŁU I SPRAWDZIAN WIADOMOŚCI						
1. Wielkie odkrycia geograficzne	1	<p>*Co wydarzyło się w roku: 1488 r., 1492 r., 1498 r., 1519 r.</p> <p>* Kim byli :Bartłomiej Diaz, Vasco da Gama, Krzysztof Kolumb, Ferdynand Magellan</p> <p>* Jakie były przyczyny odkryć geograficznych,</p> <p>* Jakie były średniowieczne wyobrażenia o świecie,</p> <p>* Kto i kiedy odkrył drogę morską do Indii</p> <p>* Kiedy i kto odkrył Amerykę</p> <p>* Jak przebiegała podróż Magellana dowodząca kulistości Ziemi, kierunki wypraw odkrywczych</p>	<ul style="list-style-type: none"> • wskazuje, co wydarzyło się w latach 1488, 1492, 1498 i 1519, oraz zaznacza te daty na osi czasu • wyjaśnia, kim byli Bartłomiej Diaz, Vasco da Gama, Krzysztof Kolumb i Ferdynand Magellan 	<ul style="list-style-type: none"> • omawia przyczyny odkryć geograficznych • opowiada, jak średniowieczni Europejczycy wyobrażali sobie świat • opisuje okręt, na którym wyruszył do Indii Krzysztof Kolumb 	<ul style="list-style-type: none"> • wymienia głównych odkrywców i ich dokonania, a także porządkuje te informacje w tabeli • wskazuje na mapie lądy odkryte w XV i XVI wieku oraz trasy, które przebyli Bartłomiej Diaz, Vasco da Gama, Krzysztof Kolumb i Ferdynand Magellan 	<ul style="list-style-type: none"> • tłumaczy, jaki wpływ miały odkrycia geograficzne na wyobrażenia ludzi o świecie • pozyskuje z różnych źródeł informacje dotyczące Krzysztofa Kolumba oraz tworzy notatkę na temat tej postaci
2. Skutki odkryć geograficznych		<p>* Kim byli :Hernan Cortez, Francisco Pizarro</p> <p>* Czym charakteryzowały się cywilizacje Azteków, Majów i Inków,</p> <p>* Jak przebiegały podboje konkwistadorów,</p> <p>* Dlaczego doszło do zniszczenia kultury Indian i jaki wpływ na to miała działalność misjonarzy,</p> <p>* Jak funkcjonowały plantacje i jaką rolę w nich odgrywali niewolnicy,</p> <p>*Jakie były pozytywne</p>	<ul style="list-style-type: none"> • wyjaśnia, kim byli Hernan Cortez i Francisco Pizarro • opisuje na podstawie ilustracji w podręczniku wygląd Azteków • wymienia główne skutki odkryć geograficznych 	<ul style="list-style-type: none"> • określa pozytywne i negatywne skutki odkryć geograficznych • wymienia ludy podbite przez konkwistadorów 	<ul style="list-style-type: none"> • tłumaczy, jakie znaczenie dla krajów europejskich miały kolonie • wymienia państwa, które wzięły udział w odkryciach geograficznych 	<ul style="list-style-type: none"> • formułuje wnioski dotyczące niewolnictwa i wyraża swoją opinię na ten temat • określa pozytywne i negatywne skutki odkryć geograficznych dla Europy i Nowego Świata

		i negatywne skutki odkryć geograficznych, *Jakie towary kolonialne sprowadzano				
3. Odrodzenie nauki		* Kim byli :Jan Gutenberg, Leonardo da Vinci, Mikołaj Kopernik, Galileusz * Jak wynalezienie druku wpłynęło na zmianę sposobu myślenia o świecie i człowieku w epoce renesansu, * Co to jest humanizm renesansowy, *Jakie były cechy architektury i sztuki renesansowej, * O czym mówiła teoria Mikołaja Kopernika	• zaznacza na osi czasu datę wynalezienia druku • określa, kim byli Jan Gutenberg, Leonardo da Vinci, Mikołaj Kopernik i Galileusz • wyjaśnia znaczenie terminów <i>renesans</i> i <i>humanizm</i>	• tłumaczy, na czym polegała teoria Mikołaja Kopernika • wymienia na podstawie ilustracji w podręczniku charakterystyczne cechy budowli renesansowych • przedstawia rolę Kościoła w średniowieczu	• wymienia co najmniej dwa dzieła sztuki renesansowej • wyjaśnia znaczenie terminu <i>mecenat</i> • na podstawie odszukanych informacji sporządza notatkę dotyczącą wybranego twórcy renesansowego	• omawia wpływ wynalazku Jana Gutenberga na zmianę światopoglądu ludzi na przełomie epok średniowiecza i renesansu • określa, czym charakteryzowała się epoka renesansu

POWTÓRZENIE MATERIAŁU I SPRAWDZIAN WIADOMOŚCI

1. Ostatni Jagiellonowie	1	*Co wydarzyło się w roku 1525 r. * Kim byli :Zygmunt I Stary, Zygmunt II August, Mikołaj Rej, Jan Kochanowski * Czym charakteryzowała się kultura odrodzenia w Polsce, * Co to jest arras, * Jakie znaczenie miał mecenat dla rozwoju sztuki,	• zaznacza na osi czasu datę złożenia hołdu pruskiego • przedstawia, kim byli Zygmunt I Stary, Zygmunt II August, Mikołaj Rej i Jan Kochanowski • określa, czym zajmowali się paziowie oraz damy dworu	• tłumaczy, czym były arras • podaje przykłady budynków renesansowych, które można zobaczyć w Polsce	• wskazuje na wpływy włoskie w Polsce pod rządami ostatnich Jagiellonów • wymienia charakterystyczne elementy architektury renesansowej	• odszukuje w różnych źródłach utwory Mikołaja Reja i Jana Kochanowskiego • porównuje funkcję, jaką pełnił Zamek Królewski za panowania Jagiellonów, z przeznaczeniem współczesnej siedziby prezydenta Polski
2. Na sejmiku	1	*Co wydarzyło się w roku	• zaznacza na osi czasu	• przedstawia skład	• tłumaczy, na czym	• wskazuje różnice

i na sejmie		<p>1505 r.</p> <ul style="list-style-type: none"> * Czym była szlachta i jakie były jej przywileje, * Jakiej funkcji pełnił sejm walny, * Po co zwoływano pospolite ruszenie, * Czym była demokracja szlachecka, * Jaki był podział szlachty polskiej na grupy różniące się statusem i zamożnością, * Jak wyglądał tradycyjny strój szlachecki 	<p>datę uchwalenia konstytucji <i>nihil novi</i></p> <ul style="list-style-type: none"> • wyjaśnia znaczenie terminów: <i>szlachta, przywilej, sejm walny, sejmik, poseł, herb</i> • tłumaczy, na czym polegała uprzywilejowana pozycja szlachty 	<p>sejmu walnego</p> <ul style="list-style-type: none"> • wymienia różne grupy tworzące stan szlachecki • na podstawie infografiki z podręcznika porównuje różne stroje szlacheckie 	<p>polegała przemiana rycerstwa w stan szlachecki</p> <ul style="list-style-type: none"> • wyjaśnia znaczenie terminów: <i>magnateria, szlachta średnia, szlachta zagrodowa, gołota, kontusz, żupan</i> 	<p>występujące w obrębie stanu szlacheckiego</p> <ul style="list-style-type: none"> • porównuje szlachecki sejm walny i współczesny polski parlament
3. Wisła do Gdańska	1	<ul style="list-style-type: none"> * Dlaczego doszło do wzrostu znaczenia gospodarczego Polski, * Jak funkcjonował folwark szlachecki, * Czym była praca pańszczyźniana * Dlaczego doszło do rozwoju Gdańska 	<ul style="list-style-type: none"> • wyjaśnia znaczenie terminów: <i>folwark, pańszczyzna, kmieć, flisak, spichlerz</i> 	<ul style="list-style-type: none"> • opisuje na podstawie infografiki zabudowę folwarku szlacheckiego • określa, jakie znaczenie miała Wisła dla rozwoju handlu zbożem w XVI w. 	<ul style="list-style-type: none"> • wymienia przyczyny wzrostu gospodarczego znaczenia szlachty • określa funkcje poszczególnych zabudowań wchodzących w skład folwarku szlacheckiego • wskazuje na mapie obszary Rzeczypospolitej objęte intensywną uprawą zbóż 	<ul style="list-style-type: none"> • omawia rolę Gdańska w handlu zbożem w XVI wieku • porównuje funkcjonowanie portów morskich w XVI i XXI wieku
4. Państwo wielu narodów	1	<ul style="list-style-type: none"> * Kim był Zygmunt II August * Co wydarzyło się w roku: 1569 r., 1573 r. 	<ul style="list-style-type: none"> • zaznacza na osi czasu daty zawarcia unii lubelskiej i uchwalenia konfederacji 	<ul style="list-style-type: none"> • wymienia postanowienia unii lubelskiej • wskazuje na mapie 	<ul style="list-style-type: none"> • określa pozytywne i negatywne skutki unii lubelskiej • ocenia różnorodność 	<ul style="list-style-type: none"> • tłumaczy, co gwarantowały szlachcie zapisy konfederacji warszawskiej

		<p>* Czego dotyczyła unia lubelska,</p> <p>*Czym była Rzeczpospolita Obojga Narodów,</p> <p>*Jakie narodowości, religie i wyznania występowały w I Rzeczypospolitej,</p> <p>*Dlaczego w RP panowała tolerancja religijna po uchwaleniu konfederacji warszawskiej,</p> <p>*Jakie grupy wyznaniowe występują we współczesnej Polsce</p>	<p>warszawskiej</p> <ul style="list-style-type: none"> • wymienia narodowości żyjące w granicach Rzeczypospolitej Obojga Narodów 	<p>terytorium Rzeczypospolitej Obojga Narodów</p> <ul style="list-style-type: none"> • wyjaśnia znaczenie terminu <i>tolerancja religijna</i> 	<p>religijną społeczeństwa I Rzeczypospolitej w kontekście sytuacji panującej w innych państwach europejskich</p>	<ul style="list-style-type: none"> • omawia prawa grup wyznaniowych we współczesnej Polsce
5. Wolna elekcja	1	<p>*Co wydarzyło się w roku 1573 r.</p> <p>* Kim był Henryk Walezy</p> <p>*Jak przebiegała wolna elekcja,</p> <p>*Jakie uprawnienia miał sejm elekcyjny,</p> <p>*Czym były artykuły henrykowskie, <i>pacta conventa</i>, <i>liberum veto</i>,</p> <p>*Jak przebiegają wybory prezydenckie we współczesnej Polsce</p>	<ul style="list-style-type: none"> • zaznacza na osi czasu datę pierwszej wolnej elekcji w Polsce • przedstawia, kim był Henryk Walezy • wyjaśnia znaczenie terminu <i>wolna elekcja</i> 	<ul style="list-style-type: none"> • omawia na podstawie ilustracji z podręcznika przebieg wolnej elekcji • określa przyczyny ustanowienia artykułów henrykowskich • ocenia naużywanie zasady <i>liberum veto</i> podczas obrad sejmów szlacheckich 	<ul style="list-style-type: none"> • wskazuje różnice między artykułami henrykowskimi a <i>pacta conventa</i> 	<ul style="list-style-type: none"> • określa znaczenie, jakie miało dla Rzeczypospolitej wprowadzenie wolnej elekcji • pozyskuje z różnych źródeł informacje dotyczące zasad wyboru prezydenta Polski
6. XVII wiek – stulecie wojen	1	<p>*Co wydarzyło się w roku 1655 r., 1660 r., 1683 r.</p> <p>* Kim byli: Stefan</p>	<ul style="list-style-type: none"> • wskazuje, co wydarzyło się w latach 1655, 1660 i 1683, oraz 	<ul style="list-style-type: none"> • przedstawia, kim byli Stefan Czarniecki i Jan III Sobieski i jaką 	<ul style="list-style-type: none"> • opowiada o roli, jaką odegrał Stefan Czarniecki podczas 	<ul style="list-style-type: none"> • analizuje tekst źródłowy zamieszczony w podręczniku i

		<p>Czarnecki, Jan III Sobieski</p> <p>*Kiedy i dlaczego rozpoczął się potop szwedzki,</p> <p>*Jakie znaczenie miała obrona Jasnej Góry podczas najazdu szwedzkiego,</p> <p>*Jakie wojny prowadziła Rzeczypospolita w XVII w.,</p> <p>*Jaki przebieg i jakie znaczenie miała bitwa pod Wiedniem, jakie było znaczenie husarii</p>	<p>zaznacza te daty na osi czasu</p> <ul style="list-style-type: none"> wymienia państwa, z którymi Rzeczypospolita prowadziła wojny w XVII w., oraz odnajduje je na mapie opisuje uzbrojenie husarii na podstawie ilustracji w podręczniku 	<p>rolę odegrali w historii Polski</p> <ul style="list-style-type: none"> określa znaczenie obrony klasztoru na Jasnej Górze dla Polaków walczących podczas potopu szwedzkiego 	<p>wojny ze Szwecją</p> <ul style="list-style-type: none"> wskazuje na mapie miejsca najważniejszych bitew stoczonych przez wojsko polskie w XVII w. porównuje zasięg terytorialny Rzeczypospolitej Obojga Narodów z granicami współczesnej Polski 	<p>formułuje na jego podstawie proste wnioski</p> <ul style="list-style-type: none"> określa skutki zwycięstwa wojsk polskich w bitwie pod Wiedniem przedstawia przyczyny i skutki wojen prowadzonych przez Polskę w XVII w.
--	--	--	---	---	--	--

POWTÓRZENIE MATERIAŁU I SPRAWDZIAN WIADOMOŚCI

1. Czasy reform	1	<p>*Co wydarzyło się w roku: 1764 r., 1772 r., 1773 r.</p> <p>* Kim byli: Stanisław August Poniatowski, Ignacy Krasicki, Tadeusz Rejtan</p> <p>*Jaki przebieg i znaczenie miała ostatnia wolna elekcja,</p> <p>*Dlaczego doszło do konfederacji barskiej i I rozbioru Rzeczypospolitej,</p> <p>*Jakie reformy w oświacie wprowadzono,</p>	<p>opowiada, co wydarzyło się w latach 1764, 1772 i 1773, oraz zaznacza te daty na osi czasu</p> <p>przedstawia, kim byli Stanisław August Poniatowski, Ignacy Krasicki i Tadeusz Rejtan</p> <p>wskazuje na mapie ziemie utracone przez Rzeczypospolitą podczas I rozbioru</p>	<p>wyjaśnia, na czym polegała działalność Szkoły Rycerskiej i Komisji Edukacji Narodowej</p> <p>omawia zmiany, jakie w polskim systemie oświaty wprowadzili Stanisław August Poniatowski i członkowie Komisji Edukacji Narodowej</p> <p>opisuje obraz Jana Matejki <i>Rejtan, czyli</i></p>	<p>ocenia postawę Tadeusza Rejtana</p> <p>wymienia postulaty konfederatów barskich</p>	<p>wymienia przyczyny słabości i upadku Rzeczypospolitej w XVIII w., dzieląc je na wewnętrzne i zewnętrzne</p> <p>dostrzega związek zachodzący między wykształceniem obywateli a ich poczuciem odpowiedzialności za państwo</p>
-----------------	---	---	--	---	--	---

		*Jakie znaczenie miały: Szkoła Rycerska, Komisja Edukacji Narodowej, obiady czwartkowe		<i>upadek Polski</i>		
2. Konstytucja 3 maja	1	*Co wydarzyło się w roku: 1788 r., 1791 r., 1792 r., 1793 r. * Kim byli: Stanisław Małachowski, Hugo Kołłątaj *Kiedy odbył się Sejm Wielki i jakie były jego reformy, *Czym była Konstytucja 3 maja i jakie zmiany wprowadzała, *Dlaczego rozpoczęła się konfederacja targowicka, *Dlaczego doszło do II rozbiór Polski, *Jakie święto państwowe odbywa się 3 maja	• opowiada, co wydarzyło się w latach 1788, 1791, 1792 i 1793, oraz zaznacza te daty na osi czasu • przedstawia, kim byli Stanisław Małachowski i Hugo Kołłątaj • wyjaśnia znaczenie terminów: <i>Sejm Wielki, konstytucja</i>	• omawia reformy Sejmu Wielkiego • wymienia główne postanowienia zapisane w Konstytucji 3 maja • podaje nazwy państw, które dokonały II rozbioru Polski • opisuje obraz Jana Matejki <i>Konstytucja 3 maja 1791 roku</i>	• odnajduje na mapie ziemie utracone przez Rzeczpospolitą podczas II rozbioru • wymienia działaczy politycznych, którzy w XVIII w. dążyli do przeprowadzenia reformy państwa polskiego	• omawia skutki reformy oświaty w okresie stanisławowskim • tłumaczy, dlaczego rocznica uchwalenia Konstytucji 3 maja jest obecnie świętem narodowym • porównuje Konstytucję 3 maja z obowiązującą współcześnie konstytucją z 1997
3. Powstanie kościuszkowskie	1	*Co wydarzyło się w roku: 1794 r., 1795 r. * Kim byli: Tadeusz Kościuszko, Jan Henryk Dąbrowski, Jan Kiliński *Dlaczego wybuchło i jaki miało przebieg powstanie kościuszkowskie, *Jaką rolę odegrali kosynierzy,	• zaznacza na osi czasu daty wybuchu powstania kościuszkowskiego oraz III rozbioru Polski • przedstawia, kim byli Tadeusz Kościuszko, Jan Henryk Dąbrowski i Jan Kiliński	• określa przyczyny wybuchu powstania kościuszkowskiego • wskazuje na rolę kosynierów w walkach powstańczych • odnajduje na mapie ziemie utracone przez Rzeczpospolitą po III rozbiorze	• wymienia miejsca głównych starć powstańców z armią rosyjską	• tłumaczy, dlaczego Tadeusz Kościuszko wydał Uniwersał połaniecki • ocenia okoliczności, które spowodowały upadek Rzeczypospolitej • opowiada o późniejszych losach

		<p>*Jaki przebieg miały bitwy pod Raławicami i Maciejowicami,</p> <p>*Dlaczego doszło do III rozbioru Polski</p>				Tadeusza Kościuszki
4. Barok i oświecenie	1	<p>* Kim byli: Wolter, Monteskiusz, James Watt, Gabriel Fahrenheit, Peter Paul Rubens, Canaletto</p> <p>*Jakie cechy charakterystyczne wyróżniały epoki baroku i oświecenia,</p> <p>*Czym charakteryzowała się sztuka klasycystyczna,</p> <p>*W jakim kierunku nastąpił rozwój nauki i oświaty w XVIII w.,</p> <p>*Jakie odkrycia naukowe pojawiły się w epoce oświecenia,</p> <p>*Czym była <i>Wielka encyklopedia francuska</i>,</p> <p>*W jakim stylu wzniesiono Łazienki w Warszawie i pałac w Wilanowie</p>	<ul style="list-style-type: none"> • przedstawia, kim byli Wolter, Monteskiusz, James Watt, Gabriel Fahrenheit, Peter Paul Rubens, Canaletto • wyjaśnia znaczenie terminów: <i>barok</i>, <i>oświecenie</i>, <i>klasycyzm</i> • na podstawie ilustracji i tekstu z podręcznika wymienia charakterystyczne cechy sztuki barokowej i klasycystycznej 	<ul style="list-style-type: none"> • podaje przykłady budowli barokowych i klasycystycznych • nazywa dziedziny nauki i techniki, w których w XVIII w. dokonały się największe zmiany • tłumaczy, czym była <i>Wielka encyklopedia francuska</i> 	<ul style="list-style-type: none"> • porównuje sztukę barokową i klasycystyczną • opowiada o rozwoju literatury i teatru w epoce baroku • wyjaśnia, dlaczego wielu myślicieli oświeceniowych krytykowało Kościół 	<ul style="list-style-type: none"> • tłumaczy, co spowodowało duży postęp nauki w epoce oświecenia • pozyskuje z różnych źródeł informacje na temat wybranej postaci żyjącej w epoce baroku lub oświecenia
POWTORZENIE MATERIAŁU I SPRAWDZIAN WIADOMOŚCI						